

Тимчишина Лілія

студентка

Науковий керівник: д. е. н., доцент Гуржий Н. Г.

Запорізький національний університет

м. Запоріжжя

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Одним з імперативів розвитку в сучасному світі є прогресуючий швидкими темпами процес глобалізації, який стосується різних аспектів життя суспільства – ідеології, політики, економіки, демографії, культури, екології, безпеки і т.д. З економічної точки зору прискорення глобалізації виражається в багато разів збільшених за останні десятиліття міждержавних і міжгалузевих (міжсекторальних) потоках товарів (послуг), праці, капіталу та інформації, а також в інтернаціоналізації фінансових і виробничих процесів, включаючи міжнародний поділ окремих організаційних і технологічних функцій (робіт, стадій, операцій).

Положення країн в міжнародному господарстві визначається в першу чергу конкурентоспроможністю їх продукції (робіт, послуг). В силу помітного відставання України від країн–лідерів, завдання істотного підвищення рівня конкурентоспроможності її продукції є одним із першочергових.

Соціально–економічне зростання, збереження і розширення частки участі вітчизняних виробників на внутрішньому і світовому ринках виявляться під загрозою, якщо українська продукція за своїми цінами (тарифами), якості, функціональності та іншим характеристикам, як і раніше буде поступатися зарубіжним товарам (робіт, послуг).

Відносно низька конкурентоспроможність України пояснюється тривалою фінансово–економічною та політичною кризою 1990–х років– країна виявилася відкинутаю на багато років назад за масштабами виробництва, конкурентоспроможності продукції, що випускалася, ефективності систем управління. В результаті зараз цілий ряд організацій (підприємств) виготовляє продукцію (виконує роботи, надає послуги), що не здатні успішно змагатися з товарами провідних країн світу.

Розуміння важливості і необхідності підвищення конкурентоспроможності національної економіки відбулося слідом за тим, як суспільство переконалося в посиленні і неминучості конкурентної боротьби на сучасному етапі розвитку ринкових відносин, в серйозних обмеженнях і ризиках стратегії, орієнтованої переважно на можливості експортно–сировинного сектора. Просування готових виробів і послуг на міжнародні ринки викликало необхідність серйозних структурних зрушень і широкої диверсифікації економіки, освоєння фундаментальних інноваційних та науково–технічних факторів конкурентоспроможності. Новий період економічного розвитку України, формування цивілізованого ринку і глобалізація господарських відносин стрімко актуалізували проблему забезпечення високого рівня конкурентоспроможності на різних ієрархічних рівнях економічної системи: підприємства, діловій мережі, кластера, іншого об'єднання, сектора, регіону (локалітети) і країни в цілому.

З огляду на ситуацію, що склалася, з виходом на траєкторію динамічного і якісного зростання, підвищення конкурентоспроможності української економіки і поліпшення добробуту населення [1], можливі виключно на основі зосередження наявних ресурсів на прогресивних напрямках розвитку нового технологічного укладу, забезпечення умов для функціонування продуктивного конкурентного середовища, скасування впливу монопольної і кримінальної складових, вдосконалення державного управління, багаторазового підйому інноваційної та інвестиційної активності, стимулювання трудової, підприємницької та творчої діяльності членів суспільства.

Насьогодні центральною умовою збільшення ефективності української промисловості стає інтенсивна і масштабна участь у системі міжнародного поділу праці. У свою чергу, дана обставина визначає необхідність значного нарощування конкурентоспроможності продукції, головним чином високотехнологічної та наукомісткої.

З огляду на нові тенденції і проблеми якісних перетворень, для нашої країни в даний час є тільки одне рішення: стрімко підвищувати конкурентоспроможність товарів обробної промисловості завдяки поліпшенню їх споживчих властивостей, зниження споживання ресурсів, і таким чином розширити попит на них як на вітчизняному, так і світовому ринках. У зв'язку з цим економічна сутність підвищення і посилення конкурентних позицій виробництва полягає в тому, щоб безперервно удосконалювати корисні властивості продукції, що випускається, знижувати її капіталомісткість і собівартість. Разом з тим, чим більша різниця між верхнім і нижнім межами ціни товару (з умовою збереження високих споживчих якостей), тим більше можливостей для того, щоб успішно маневрувати на ринку і, отже, вище конкурентоспроможність товару і його виробника.

Виняткове місце в сукупності чинників конкурентоспроможності займають науково-технічний рівень і якість продукції як результати активної інноваційної діяльності, яка виступає в ролі стратегічного засобу скорочення витрат виробництва і проникнення на нові ринки збуту. Надзвичайно актуальним для економіки України, значно відсталого від економік провідних країн за рівнем конкурентоспроможності, є радикальне підвищення якості товарів з метою збільшення і зміни структури експорту, зміцнення конкурентних позицій [2].

Сьогодні розвиток національної економіки, що знаходиться під впливом процесу глобалізації, має завдання підвищення конкурентоспроможності не тільки виробленої продукції, а й самих суб'єктів господарювання, регіонів і, в кінцевому рахунку, держави.

Чинниками, що забезпечують підвищення конкурентоспроможності, можна назвати:

- нормативно-правову базу, якість інститутів влади і суспільства;
- інвестиційну привабливість та інвестиційний клімат регіону;
- інноваційну активність господарюючих суб'єктів, включаючи мале і середнє підприємництво;
- питому вагу конкурентоспроможної продукції, виробленої підприємствами регіону, на внутрішньому і міжнародному ринках;
- загальний стан основних фондів та інфраструктури території;
- кадровий потенціал;

– стан навколишнього середовища і дієвість системи природокористування.

Враховуючи цей, далеко не повний, перелік чинників, проблема збільшення темпів зростання конкурентоспроможності економіки вимагає системного вирішення безлічі завдань і, перш за все, пошуку нових підходів і методів їх реалізації.

Світовий досвід свідчить про те, що в сучасних ринкових умовах підвищення конкурентних позицій пов'язано з переводом його економіки на інноваційний шлях розвитку.

В економіці нового типу інноваторство виступає як найважливіший інструмент конкурентної боротьби, формує позитивний імідж і покращує інвестиційну привабливість товаровиробників і регіонів. Лише інноваційно-орієнтовані регіональні підприємства, які засновують своє функціонування на реалізації останніх науково-технологічних досягнень, зможуть створювати якісні товари, що користуватимуться попитом у споживачів.

Список використаних джерел

1. Глазьев, С.Ю., Фетисов Г.Г. Новый курс: стратегия прорыва. Научный доклад. [Электронный ресурс] // Глеб Фетисов – официальный сайт : [сайт]. – Текст. и граф. дан. – 2012]. URL: www.glebfetisov.ru/upload/stregetia%20proryva.docx (дата звернення : 21.05.2016). – Назва з екрана.

2. Голубцов, А.Н. Инновационная политика как инструмент социального и экономического развития [Электронный ресурс] / А.Н.Голубцов, В.С.Батрак // Управление экономическими системами <http://uecs.ru/innovacii-investicii/item/1694-2012-11-23> (дата звернення : 21.05.2016). – Назва з екрана.

Трунов Миколай

студент

Науковий керівник: д. е. н., Гуржій Н.М.

Запорізький національний університет

м. Запоріжжя

ПРОБЛЕМА ГАЛЬМУВАННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Сьогодні Україна перебуває у глибокій економічній, політичній та соціальній кризі. За всі роки незалежності українська економіка не реформувалася та не модернізувалася і все ще перебуває на індустріальній стадії розвитку. Україна істотно відстала від країн – лідерів високотехнологічної продукції. У структурі доданої вартості все ще переважають продукти з низьким рівнем переробки (сировина і напівфабрикати). У промисловості зберігаються диспропорції, які істотно обмежують перспективи її зростання, формують значні ризики та бар'єри для зміцнення конкурентоспроможності галузей. Наука і новатори відірвані від виробництва інноваційної продукції. Україна практично не готова до економічної конкуренції в глобальних масштабах, особливо в сферах інноваційних товарів і технологій.